

Undervisningsforløb 2: Da Danmark gik i krig

Formål

I dette undervisningsforløb fokuseres i første omgang på udviklingen i dansk udenrigspolitik fra neutralitetspolitikken efter 1864 til den aktive internationalisme i dag. Forløbets første moduler er derfor en gennemgang af perioden frem til 1990. Her er fokus på de forskellige udenrigspolitiske brud og på, hvordan organisationer som EU, FN og NATO spiller en rolle for dansk udenrigspolitik. Herefter følger korte nedslag om Golfkrigen, Balkankrigene i 1990'erne og Afghanistankrigen 2001-2021, hvor eleverne introduceres til begreber som fredsbevarende, fredsskabende og humanitære interventioner samt selve krigsbegrebet.

I forlængelse af dette arbejder eleverne mere systematisk med kapitel 3 og 4 i *Danmark i Afghanistan*.

Parallelt med dette forløb arbejder eleverne i danskundervisningen med Afghanistankrigen i film og litteratur. Her fokuseres på den ene side på dokumentargenren med fokus på, hvordan den danske indsats i Afghanistan er blevet beskrevet i dokumentarfilm som Christoffer Guldbrandsens *Den hemmelige krig* og Janus Metz' *Armadillo*. På den anden side arbejdes med litterære tekster, for eksempel Klaus Rifbjergs digt "De ukendte soldater" og Dy Plambecks roman *Mikael*. Yderligere inspiration til dansklæreren kan findes i Louise Klinke Øhrstrøms bog *Krig - et danskfagligt forløb*.

Dette leder frem til, at eleverne skal besvare følgende DHO-opgaveformulering:

Har Afghanistankrigen været en succes?

- Du skal kort redegøre for de overordnede linjer i Danmarks militære engagement i Afghanistan. Kom særligt ind på, hvilke begrundelser de danske politikere havde for at Danmark skulle deltage i Afghanistan-krigen.
- Du skal sammenligne opfattelsen af den danske krigsindsats i Afghanistan, som den kommer til udtryk i dokumentarfilmen *Armadillo*, med danske soldaters egne beretninger om krigsindsatsen. I denne del af opgaven skal du vise, hvordan fiktionskoder understøtter budskabet i *Armadillo*, og hvordan soldaternes egne oplevelser har præget deres syn på krigen.
- Du skal med udgangspunkt i de to første dele af opgaven diskutere, om den danske indsats i Afghanistan var omkostningerne værd.

Metoder

Første del af forløbet (modul 1-8) er baseret på en politisk-historisk tilgang, mens anden del af forløbet er præget af HEX-tilgangen og historiebrugstilgangen. I forlængelse af disse tilgange bygger forløbet primært på klassisk kildekritik og historiebrug.

Forløbet dækker følgende faglige mål:

- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, europæiske og globale udvikling

- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende
- formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie.

Forløbet dækker følgende kernestofområder:

- historiebrug og historieformidling
- historiefaglige teorier og metoder
- nationale, regionale og politiske konflikter og samarbejdsrelationer

Anvendt materiale:

Hans Branner: *I krig igen - Danmark og de nye krige 1990-2011*, Columbus 2011

George W. Bush: "I dag oplevede vores nation onskaben", tale efter 11. september 2001, i Mike Hawkins-Dady: *Taler der forandrede verden*, 3.udg., Lindhardt og Ringhof 2014

Hans Henrik Henriksen, Jeppe Bæk Meier og Rasmus Thestrup Østergaard: *Danmark i Afghanistan. Fra engagement til exit 2001-2021*, Forlaget Columbus 2022

Bo Lidegaard: *Danmark i krig*. Aarhus Universitetsforlag 2018

Janus Metz: *Armadillo*, Fridthjorf Film 2010, <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/armadillo>

Antal sider: 73

Forløbsplan

Modul	Materiale	Formål
1	<i>I krig igen</i> , s. 21-26.	At for styr på den danske neutralitetspolitik indtil 1949.
2	nato.int un.dk	Eleverne læser på FN og NATO's egne hjemmesider om organisationernes historie og formål og får styr på FN og NATO og deres betydning for dansk udenrigspolitik.
3.	<i>I krig igen</i> , s. 26-31.	At forstå den danske udenrigspolitik 1949-1989

4	<i>Danmark i krig</i> , s. 4-9 og Forslag til folketingsbeslutning om under FN at sende et dansk orlogsfartøj samt eventuelt et forsyningskib til Mellemøsten (findes på webarkiv.ft.dk).	At forstå Golfkrigen som brud med udenrigspolitikken under den kolde krig.
5	<i>I krig igen</i> , s. 37-41 og 45-48.	At forstå den nye verdensorden og det danske skift til fredsskabende operationer.
6	Tale af George Bush.	At forstå skiftet i amerikansk udenrigspolitik i forbindelse med krigen mod terror.
7	<i>I krig igen</i> , s. 76-84.	At få et overblik over krigen i Afghanistan.
8	<i>Danmark i Afghanistan</i> , afsnit 1.3 + arbejdsspørgsmål s. 25. Opgave til kilde 1.5 besvares i modulet.	At forstå motiverne bag det danske engagement i Afghanistan
9	<i>Danmark i Afghanistan</i> , afsnit 3.1 + arbejdsspørgsmål s. 68. Opgave til kilde 3.1 besvares i modulet.	At forstå soldaternes oplevelse af krigens hverdag.
10	<i>Danmark i Afghanistan</i> , afsnit 3.2 + arbejdsspørgsmål s.74. Opgave til kilde 3.2 og 3.3 besvares i modulet.	At forstå soldaternes oplevelse af kamphandlingerne mod Taleban.
11	<i>Danmark i Afghanistan</i> , afsnit 3.3 + arbejdsspørgsmål s. 80. Opgave til kilde 3.4 og 3.5 besvares i modulet.	At forstå soldaternes oplevelse af hjemkomsten fra krigen i Afghanistan.
12+13	<i>Danmark i Afghanistan</i> , afsnit 4.2. Opgaven s. 96 løses ved at se <i>Armadillo</i> .	At undersøge Janus Metz' beskrivelse af krigen i Afghanistan i lyset af kapitel 3 i <i>Danmark i Afghanistan</i> .